

ส่งใช้เงินยืมตามสัญญาแต่หลักฐานไม่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่ต้องทำอะไร

ตามหลักปฏิบัติของการยืมเงินก็ต้องถือปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ผ่านมศาลปกครองสูงสุดได้เคยวินิจฉัยเกี่ยวกับกรณี หน่วยงานหักเงินเดือนของผู้ยืมเงินที่ไม่ส่งใช้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสัญญา ยืม คดีนี้ผู้ฟ้องคดี เป็นหัวหน้าโครงการฝึกอบรม ได้ยืมเงินโครงการราชการเพื่อสำรองค่าใช้จ่ายตามโครงการ เมื่อโครงการเสร็จสิ้น ผู้ฟ้องคดีได้นำส่งหลักฐานการจ่ายเงินให้หน่วยงาน แต่ยังไม่ส่งเงินเหลือจ่ายคืนไปด้วย เนื่องจากหลักฐาน การเบิกจ่ายบางส่วนยังไม่เรียบร้อยสมบูรณ์ จึงยังไม่สามารถส่งคืนเงินยืมได้ ต่อมาหน่วยงานได้ทำหนังสือแจ้ง ให้ผู้ฟ้องคดีชำระหนี้เงินยืมและส่งใช้เงินยืมที่เหลือจ่ายภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ายอดเงิน ที่ค้างชำระเป็นจำนวนที่ไม่ถูกต้อง และเอกสารบางส่วนยังไม่สมบูรณ์จึงทำให้ยังไม่สามารถส่งใช้เงินยืมได้ และได้แจ้งปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินในโครงการดังกล่าว แต่ต่อมาหน่วยงานได้ดำเนินการ หักเงินเดือนของผู้ฟ้องคดีเพื่อชำระหนี้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าหน่วยงานดำเนินการไม่ถูกต้องจึงฟ้องคดีต่อศาล เพื่อมีคำสั่งให้หน่วยงานคืนเงินที่หักไปให้กับตน

ศาลพิจารณาคือเท็จจริงตามสำนวนคดีแล้ววินิจฉัยว่า หน่วยงานซึ่งเป็นผู้ให้ยืมไม่เคยมีหนังสือ เพื่อแจ้งข้อบกพร่องว่าหลักฐานฉบับใดไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ ทำให้ไม่สามารถหักล้างเงินยืมได้ และผู้ฟ้องคดี จะต้องดำเนินการอย่างไรให้ถูกต้อง แต่มีเพียงหนังสือภายในของเจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นว่าเอกสารหลักฐาน ไม่ถูกต้องครบถ้วนและไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายเงินได้เท่านั้น กรณีจึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดี ในฐานะผู้ให้ยืมยังไม่ได้แจ้งข้อบกพร่องให้ผู้ยืมทราบและให้ผู้ยืมต้องปฏิบัติตามคำหักทวงภายใน ๑๕ วันนับจาก วันที่ได้รับคำหักทวง ตามข้อ ๖๐ ของระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดว่า “ให้ผู้ยืมส่งหลักฐานการจ่ายเงินและเงินเหลือจ่าย (ถ้ามี) ภายในระยะที่กำหนด กรณี ที่ผู้ยืมส่งหลักฐานการจ่าย เพื่อส่งคืนเงินยืมแล้วมีเหตุต้องหักทวง ให้ส่วนราชการผู้ให้ยืมแจ้งข้อบกพร่อง ให้ผู้ยืมทราบโดยด่วน แล้วให้ผู้ยืมปฏิบัติตามข้อหักทวงภายใน ๑๕ วันนับจากวันที่ได้รับข้อหักทวง หากผู้ยืม มิได้ดำเนินการตามข้อหักทวงและชี้แจงเหตุผลให้ผู้ให้ยืมทราบ ให้ส่วนราชการผู้ให้ยืมดำเนินการตามเงื่อนไข ในสัญญา ยืม โดยถือว่าผู้ยืมยังมิได้ส่งใช้เงินยืมเท่ากับจำนวนที่หักทวง” แม้ระเบียบดังกล่าวจะไม่ได้กำหนด รูปแบบหรือรายละเอียดข้อหักทวงไว้ แต่เห็นได้ว่าข้อหักทวงต้องมีรายละเอียดพอสมควรที่จะทำให้ผู้ถูกหักทวง รู้ว่าต้องดำเนินการต่อไปอย่างไร เพราะข้อหักทวงดังกล่าวถือเป็นสาระสำคัญที่ผู้ถูกหักทวงต้องไปพิจารณาว่า จะปฏิบัติตามข้อหักทวงได้หรือไม่ หรือต้องดำเนินการอย่างไร ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีสามารถมีข้อหักทวงได้เมื่อมีการ ส่งหลักฐานการเบิกจ่ายและเห็นว่าหลักฐานดังกล่าวไม่ถูกต้อง โดยไม่ต้องรอให้มีการส่งหลักฐานการเบิกจ่าย ให้ครบถ้วนเสียก่อน และต้องแจ้งข้อหักทวงให้ผู้ฟ้องคดีทราบโดยด่วน เมื่อผู้ถูกฟ้องคดียังไม่ได้แจ้งข้อหักทวง ให้ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้ยืมทราบ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่อาจดำเนินการหักเงินเดือนของผู้ฟ้องคดีโดยที่ผู้ฟ้องคดี ไม่ยินยอม ดังนั้น การหักเงินเดือนของผู้ฟ้องคดีเพื่อชำระหนี้เงินยืม จึงไม่เป็นไปตามข้อ ๖๐ ของระเบียบ การเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อ ๓๐ ของระเบียบ กระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จบำนาญ เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม และเงินอื่น ในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. ๒๕๕๐ การกระทำดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ถูกฟ้องคดีต้อง คืนเงินเดือนที่หักไปแก่ผู้ฟ้องคดี (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๘๗๙/๒๕๕๙)

จากแนวคำวินิจฉัยทำให้เห็นว่า ขั้นตอนการมีหนังสือแจ้งข้อหักทวงของหน่วยงานผู้ให้ยืมเงิน ถือเป็นขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญที่ต้องปฏิบัติก่อนที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญา ยืม หากผู้ให้ยืม ยังไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนนี้แต่ได้ใช้อำนาจตามสัญญา ยืม จะถือว่าเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบด้วยกฎหมายได้